

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Здобувач: **Русан Надія Ігорівна**

Тема дисертаційної роботи:

«Емоційний інтелект в управлінні проєктами»

Дисертація на здобуття наукового ступеня

доктора філософії

Спеціальність: **073 «Менеджмент»**

Офіційний опонент: д-р техн. наук, професор

Колеснікова Катерина Вікторівна

Дисертаційна робота Русан Надії Ігорівни «Емоційний інтелект в управлінні проєктами» складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дисертації становить 217 сторінок друкованого тексту, обсяг основного матеріалу – 179. Матеріал дисертації містить 26 рисунків та 19 таблиць. Загальний список використаних джерел становить 218 найменувань. Додатки подано на 16 сторінках.

Ступінь актуальності обраної теми дослідження

Емоції, як еволюційно більш ранній механізм регуляції поведінки, ніж розум, справляють істотний вплив на поведінку і здоров'я проєктного менеджера. Вони впливають на вміння вирішувати конфлікти, справлятися зі стресом, працездатність, настрій і т. д. Від уміння управляти своїм емоційним станом залежить і власна мотивація, і ефективність професійної діяльності, і ефективність організації в цілому. Саме тому останнім часом термін «емоційний інтелект» користується все більшою популярністю.

Крім того, як показали дослідження, в сучасному цивілізованому суспільстві постійно зростає число людей, які страждають неврозами. Приблизно 20% керівників у США мають ті чи інші психіатричні симптоми, що часто пов'язано з емоційним вигоранням внаслідок постійного спілкування, підвищеним рівнем відповідальності за свої рішення і т. д.

В наукових працях недостатня увага приділяється емоційному інтелекту, як ключовому фактору для успіху реалізації проєкту. Таким чином, необхідність додаткових досліджень по застосуванню емоційного інтелекту, трансформаційного лідерства, компетенцій керівника, командних цінностей для успіху проєкту є важливими факторами. У зв'язку з цим тема дисертаційної роботи Русан Н. І. є актуальною і своєчасною, відповідає вимогам сьогодення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, відповідають вимогам до такого виду досліджень. Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність забезпечені:

- професійним вирішенням низки наукових завдань, що сприяло реалізації мети дослідження, та адекватністю структурно-логічної схеми дослідження, яка створена відповідно до мети: кожен наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний з попереднім та доповнює його;
- використанням широкої інформаційної бази за темою дисертації та достатнім масивом аналітичних даних (список використаних джерел дорівнює 218 одиницям);
- відповідності предметної спрямованості дисертаційного дослідження паспорту наукової спеціальності 073 «Менеджмент»;
- достатньою кількістю апробацій отриманих результатів на науково-практичних конференціях, у тому числі й міжнародних.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів

Ознайомлення зі змістом дисертації, основними публікаціями та анотацією дозволяє визнати, що мету дослідження виконано. Це знайшло відображення в основних положеннях роботи, які сформульовані автором особисто і характеризуються певною науковою новизною.

Зокрема, автором уперше розроблено:

– власне визначення «емоційного інтелекту» з урахуванням специфіки управління проектами, в контексті його використання для організації ефективної та раціональної взаємодії та комунікації, що орієнтовані на досягнення результату;

– концептуальну модель успіху проекту та програми, яка складається з наступних складових: емоційного інтелекту, трансформаційного лідерства, компетенцій керівника, орієнтації на результат та командних цінностей;

– формалізовану модель успіху проекту побудовану у форматі теорії множин, яка забезпечує інтегроване розуміння проєктних процесів. Ця модель забезпечує визначення тих елементів, які можуть та повинні знаходитися під управлінням проєктного менеджера;

– модель спільних рис між трансформаційним лідерством та емоційним інтелектом, яка передбачає наступне: в трансформаційному лідерстві є компоненти емоційного інтелекту; трансформаційне лідерство та емоційний інтелект ґрунтуються на відносинах взаємозв'язку; здатність керувати власними емоціями є предиктором трансформаційного лідерства; емпатія розглядається, як найбільш послідовний антецедент трансформаційного лідерства; харизма, вплив, інтелектуальна стимуляція, індивідуалізована увага перетинаються з емоційним інтелектом; трансформаційне лідерство та емоційний інтелект заохочують застосовувати інноваційні способи роботи; довіра і підтримка відносини з лідером є важливими.

удосконалено:

– методику оцінювання емоційного інтелекту, яка на відміну від існуючих передбачає при її виборі врахування наступних ключових моментів: загальної концептуальної моделі; вибір лінійної, біполярної або суміш обох (гібрид) шкал вимірювання; причини вимірювання емоційного інтелекту для оцінки чи для розвитку; можливості забезпечити зворотній зв'язок для кожного респондента; міри для підтвердження самосвідомості.

отримали подальший розвиток:

– ключові фактори успіху проєкту та програми, що є розширенням існуючих стандартів з управління проєктами;

– засади «емоційної компетенції» та «емоційного інтелекту» під час впровадження проєкту та програми, які вимагають розвитку усвідомлення та мотивації, необхідності підтримувати відкритість для прийняття конструктивного зворотнього зв'язку та коригування поведінки.

Таким чином, змістовне наповнення пунктів наукової новизни дійсно має фундаментальне теоретичне та практичне значення, як для наукового напрямку менеджменту так і для споріднених з ним за об'єктом наукової уваги напрямів наукової думки.

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях

Основні наукові положення, результати, висновки й рекомендації дисертаційної роботи отримані автором самостійно. Проведений аналіз наукових праць здобувача показав, що основні результати дисертаційної роботи повно відображені в публікаціях автора. Повнота викладення отриманих результатів дослідження та їх оформлення можуть оцінюватись як достатні. Робота має завершений характер, висновки і пропозиції достатньою мірою розкриті і обґрунтовані у текстовій частині дисертації.

Основні наукові положення дисертації викладено та опубліковано в 12 друкованих наукових працях, з яких: 2 – тези у збірниках матеріалів наукових вітчизняних конференціях; 1 – у зарубіжних виданнях (Німеччина); 4 – у фахових збірниках наукових праць України; 5 – матеріали міжнародних науково-практичних конференцій.

Наукові праці, що були опубліковані у фахових збірниках наукових праць України, присвячені розгляду різних аспектів дослідження, при цьому серед них відсутні тотожні за науковим змістом статті. Аналіз публікацій Русан Н. І. свідчить про повноту висвітлених у них наукових результатів дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації відображено в публікаціях рівномірно по розділах. Кількість, обсяг та зміст друканих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії та надають авторові право публічного захисту дисертації.

Практичне значення роботи

Найбільш цінними практичними здобутками є: авторська інтерпретація поняття «емоційний інтелект»; уточнення класифікації та групування моделей емоційного інтелекту за різними ознаками; удосконалення методики оцінки вимірювання емоційного інтелекту, яка передбачає при її виборі врахування наступних ключових моментів: загальної концептуальної моделі; вибір лінійної, біполярної або суміші обох (гібрид) шкал вимірювання; причини вимірювання емоційного інтелекту для оцінки чи для розвитку; можливості забезпечити зворотній зв'язок для кожного респондента; міри для підтвердження самосвідомості; встановлено спільні риси, що з'єднують трансформаційне лідерство та емоційний інтелект; досліджено поняття «емоційна компетентність» та «емоційний інтелект»; розроблено аспекти емоційно інтелектуальної команди: мотивація та відданість, ставлення до конфліктів, клімат команди, самостійне управління (саморегулювання), управління відносинами, відкрите спілкування, толерантність до відмінностей; розроблено концептуальну модель успіху проєкту; вперше здійснено формалізацію концептуальної моделі успіху проєкту, яка демонструє взаємозв'язок емоційного інтелекту, трансформаційного лідерства, компетенцій та командних цінностей під час впровадження проєкту чи програми; здійснено апробацію отриманих результатів.

Висновки повністю відповідають сформульованим завданням та змісту роботи, впливають з її основних положень. Здобувачка стисло формулює основні результати дослідження

Підсумовуючи сказане, слід відзначити, що дисертація Русан Надії Ігорівни є самостійним та структурно завершеним дослідженням, що

характеризується єдністю змісту й, безперечно, має постульовану саме автором науково-теоретичну та практичну цінність.

Наукові рекомендації, висновки, пропозиції, отримані в дисертації, були враховані і використані: ТОВ «ДАХСЕРВІС» та Київським національним університетом будівництва і архітектури.

***Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності
встановленим вимогам***

Дисертація складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг дисертації становить 218 сторінок. Робота включає таблиці, рисунки, додатки. Перелік використаних джерел містить 218 найменувань.

Робота виконана на належному науковому рівні, є завершеною науковою працею, має практичне значення та відображає розв'язання актуального науково-прикладного завдання. Робота характеризується цілісністю та логічністю викладу матеріалів.

Дисертація оформлена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, що висуваються до такого роду наукових робіт.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації

Загалом дисертаційне дослідження здійснено на високому науково-теоретичному рівні. Проте, оскільки деякі його положення є дискусійними, що пов'язано з означенням дисертантом власної позиції окремих досліджуваних проблем, варто зробити певні уточнення, зауваження та рекомендації з метою подальшого удосконалення обумовленої проблематики.

1. Автор вдало використовує системну методологію для побудови концептуальної моделі успіху проєкту, проте при цьому доцільно було б обґрунтувати, чому саме використання такого підходу є необхідним у контексті дослідження.

2. Автором встановлено спільні риси між трансформаційним лідерством і емоційним інтелектом, проте не доведено чому обидві складові можуть бути включені до концептуальної моделі.

3. На наш погляд, слід було б більше конкретизувати модель практико-орієнтованого навчання на основі agile-принципів.

4. Автору необхідно деталізувати таблицю 2.2 «Огляд трьох найбільш популярних опитувальників для вимірювання емоційного інтелекту» та додати інші методики вимірювання емоційного інтелекту.

Висловлені зауваження та побажання не знижують загальної цінності дисертаційної роботи, її науково-теоретичного та практичного значення та в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Вважаю, що дисертаційна робота Русан Надії Ігорівни «Емоційний інтелект в управлінні проєктами», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – «Менеджмент», є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, задовольняє вимогам до дисертацій, а її авторка, Русан Надія Ігорівна, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за обраною спеціальністю.

Офіційний опонент,
професор кафедри технологій управління
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
Міністерства освіти і науки України,
доктор технічних наук, професор



К.В. Колеснікова

Підпис К.В. Колеснікової засвідчую:

«19» листопада 2020 р.

Підпис засвідчую
ВЧЕРНІЙ СЕНРЕТ
КАРАУЛЬНА Н.
19.11.2020р.

